

Ria Bouwhuis: "Om hulp te bieden aan agrariërs, moet je kunnen begrijpen wat er aan de hand is, anders haakt de hulpvrager af."

Foto Robin Britstra

Recht op steun

Lang niet alle boeren houden race vol

Het gaat over het algemeen goed in de land- en tuinbouw. Maar dat geldt niet voor iedereen. Oud-boerin Ria Bouwhuis was maatschappelijk werker en gaf steun aan honderden agrariërs in nood. Zij leeft in reservetijd en blikt terug op haar leven.

DOOR AART VAN COOTEN

Emotionele gesprekken, indringend, vaak pijnlijk. Ria Bouwhuis heeft de afgelopen decennia tientallen, nee honderden keren bij boerinnen aan de keukentafel gezeten. Het ging niet meer met het bedrijf. Te weinig inkomen, geen perspectief meer. Met de partner was er eigenlijk niet over te praten. Bouwhuis bood een luisterend oor, stelde vragen, gaf soms, heel voorzichtig, een suggestie. Op het tweede of derde gesprek schoof vaak de man aan tafel. En zo kwam het gesprek tussen de partners weer op gang. Af en toe moest zij op haar tong bijten. Een maatschappelijk werker wijst namelijk niet de weg, zegt Bouwhuis. "Mensen moeten hun eigen keus maken. Op het moment dat zij daar aan toe zijn. En vervolgens verantwoordelijkheid nemen voor die keus. Het gaat er niet om welke oplossing ik bedenken. Ook al ligt die voor de hand. Soms is dat bedrijfsbeëindiging, de andere keer is een baan buitenshuis de beste keus. Het was mijn taak om het onderlinge gesprek weer op gang te brengen. Over wat er is gebeurd, over de toekomst. Daar ruimte voor te geven. Uiteindelijk komen mensen er bijna altijd wel uit. Maar zeg niet dat het makkelijk is om je toekomstperspectief bij te stellen!"

Ria Bouwhuis (64) is ernstig ziek, leeft eigenlijk in reservetijd. Het half jaar dat haar arts haar afgelopen zomer gaf, is voorbij. Ze moet er lang over nadenken voordat ze besluit een interview te geven. Als het jawoord valt, gaat ze er ook vol voor. Want: "Ik heb alles kunnen doen wat ik wilde doen. Ik ben boerin geweest, ben echtgenoot, moeder en oma. Maar ik heb ook kunnen werken als verpleegkundige, in de thuiszorg, in het maatschappelijk werk, was af en toe belangenbehartiger. Ik heb veel gegeven, en dat krijg ik nu allemaal terug. Je hoort van mij geen klaagzang, ik kijk positief op mijn leven terug."

Bouwhuis was actief in vele groepen. Voorzitter van Landelijke Boerinnenbelangen, een van de drijvende krachten achter Handen af van melkleasen en de ZOB (Zorg om boeren), steunpilaar in de werkgroep Land-

bouw en Armoede, initiatiefnemer van de Telefonische Hulpdienst voor Agrariërs. Met een groep van twintig boerinnen - in de tijd dat zij nog samen met haar man een melkveebedrijf had - stond zij ooit voor het Rabo-hoofdkantoor en eiste een gesprek met de directie. Dubieuze praktijken bij de zuivelcoöperatie Heino-Krause leidden in het begin van de jaren 90 tot een financieel drama in honderden gezinnen. Kwijschelding van een deel van de schuld was de eis. En die werd ingewilligd.

Toch voelt zij zich geen belangenbehartiger. Maar soms moest zij dat wel zijn. Vanuit haar werk als maatschappelijk werker constateerde zij steeds weer dat veel agrarische gezinnen de race niet volhouden. Het is de andere kant van de medaille van het agrarische succes in dit land. Bouwhuis voelt zich betrokken bij gezinnen die zich aan de verkeerde kant van de streep bevinden, wil hen een nieuw perspectief bieden. "Soms is het dan ook nodig om de overheid op haar verantwoordelijkheid te wijzen. Met ideeën voor een betere regeling voor financiële bijstand of arbeidsongeschiktheid. Die zijn er gekomen, maar dreigen nu weer te worden teruggedraaid."

Haar drijfveer? Daar hoeft ze niet lang over na te denken. "Betrokkenheid. Ik voel me betrokken bij de sector, en vooral bij de mensen uit de sector. Ik ben zelf boerin geweest, heb veel meegemaakt, kan me daarom goed inleven in boerengezinnen die in problemen komen. Er bestaan in dit land genoeg instanties die hulp kunnen bieden, maar voor hulpverleners is de agrarische sector soms moeilijk te doorgronden. Neem alleen al het eigen vermogen dat in een bedrijf zit. Dat heeft grote consequenties. En het feit dat een bedrijf vaak al generaties van vader op zoon wordt overgenomen. Ik heb ervoor gevochten dat agrarische contactfunctionarissen bij het maatschappelijk werk zijn aangesteld. Om hulp te bieden, moet je kunnen begrijpen wat er aan de hand is, anders haakt de hulpvrager af."

Die functionarissen zijn er gekomen. Er kwam een telefonische hulpdienst voor agrariërs, subsidie voor allerlei projecten om boeren te begeleiden bij aanpassingen in hun bedrijf. "Als we niet oppassen, verdwijnt dat allemaal weer", zegt Bouwhuis. "Op veel bedrijven gaat het goed. Maar er blijven altijd gezinnen die afvallen. Ik vind dat de overheid ook verantwoordelijk is voor die groep."

'Uiteindelijk komen mensen er bijna altijd wel uit'